

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola. (Hunedoara), Agricola. (Lugoș), Agricola. (Sebeșul-săsesc), Albina, Ardeleana, Arișana, Arina, Armoma, Astra, Auraria, Aurora. (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală. (Caransebeș), Banca Poporală. (Dej), Banca Poporală. (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Bucumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chișeteianu, Codreana, Comuna, Concordia, (T. Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cuziereana, Decabal, Detunata, Doina, Drăganul, Dumăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hațegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Vestem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isrorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf), Iulia, Lăpușana, Lăgediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăca, Negoiul, Nera, Noiana, Olteana, Orăcișana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilva-mare), Rîureana (Cop. Mănăstur), Săcana, Sălmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selăgeana, Sentinela, Șercășian, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnavoana, Țibleșana, Timișana, Ulpiana, Uniea, Vatra, Victoria, Vîtorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Reforme financiare în prospect.

Toate revistele de specialitate, financiare-economice și ziarele cotidiene mari, la rubrica lor economică, se ocupă cu partea financiară a vorbirii rostite de șeful de cabinet L. Lukács cu ocazia prezentării noului guvern în parlamentul ungar. Nu ne putem deci sustrage nici noi de obligamentul de a releva la acest loc reformele, ce ni-se pun în prospect pentru viitorul apropiat pe teren financiar, mai ales, că unele din ele privesc și ating foarte de aproape interesele băncilor noastre.

Intre reformele anunțate de noul guvern vedem figurând, la locul prim, un nou proiect de lege, menit a pregăti punerea în vigoare a reformei dărilor directe, la cari, precum se știe ministrul prezident Lukács, ca ministru de finanțe, a plănuț de mult schimbări esențiale, fără de cari noiele legi de dare abia vor putea fi puse în vigoare la 1 Ianuarie 1913.

O reformă importantă ni-se pune în vedere pe terenul competențelor erariale, cari în forma lor învechită, de azi, constituie o povară grea pentru populație și astfel o reformă rațională a lor constituie o necesitate de mult simțită la noi. În direcția aceasta

ministrul prezident a anunțat în special reforma competenței de ereditate pe bază progresivă și reforma competențelor judecătorești.

Și pe teren social-economic guvernul lui Lukács promite reforme însemnate: adausuri familiare pentru funcționarii de stat și regularea pensiilor lor și clădirea de sanaterii pentru muncitori și întemeierea de alte așezăminte filantropice pe seama lor, spre care scop intenționează a emite obligațiuni cu premii.

Cea mai mare importanță are însă pentru noi dintre declarațiile guvernului privitoare la planurile sale din viitor declarația, că se vor lua măsuri legislative chemate a sană anumite apariții triste și îngrijitoare, ce s'au observat în timpul din urmă pe terenul creditului.

Este primul caz că guvernul semnalează în direcția aceasta reforme. Și îndemn la aceasta i-a dat înmulțirea preste măsură a băncilor, număratoasele falimente de bănci și probabil și faptul, că în timpul din urmă chestia reformei institutelor de bani a fost iarăș mult discutată în public și înseși institutele de bani au recunoscut necesitatea ei — pledând firește pentru înfăptuirea ei pe cale socială-autonomă fără a ajunge însă la vr'un rezultat.

Că în ce direcție se mișcă planurile de reformă ale guvernului din scurtele enunțații

ale lui Lukács nu se poate ști. Probabil însă că se intenționează luarea de măsuri legislative pentru exercitarea unui control mai sever asupra institutelor de bani.

Un astfel de control — exerciat fără stîrbirea autonomiei băncilor și nu din partea organelor statului — trebuie să recunoaștem, că ar putea contribui mult la îmbunătățirea stărilor nesănătoase, ce dominează îndeosebi în sinul institutelor de bani maghiare și la cari mai ales s'a și referit enunțările ministrului. Pentru cele mai multe din acestea controlul extern este deadreptul o necesitate și este și de interes public ca să se exerciteze de organe independente. Băncile solide maghiare — repetăm, că întrucât guvernul nu intenționează cumva introducerea unui control de stat, ceea ce este foarte probabil — nu vor avea motiv a se teme de măsurile legislative puse în prospect de guvern, precum nu se tem de ele nici băncile nemaghiare: ale noastre, cele săsești și slovești, cari prin organizațiile lor au introdus între ele de mult, pe cale socială-autonomă, reformele, pe cari cele două organizații regnicolare de bănci, neputându-le înfăptui, și le va introduce acum puterea de stat.

O decizie curială importantă.

Nu de mult Curia reg. a adus o decizie de cea mai mare importanță, privitoare la contribuțiile făcute de funcționari la fondul de pensie al întreprinderilor în al cărui serviciu stau. Decizia fiind de interes atât pentru funcționarii înșiși, cât și pentru patroni (bănci, întreprinderi industriale etc.) o redăm în cele următoare.

Se știe că aproape la toate institutele de bani și alte întreprinderi, cari au fonduri de pensie se cuprinde în statutele acestor fonduri dispoziția, că în caz când funcționarul repășește de bună voie din serviciu el își pierde dreptul asupra sumelor, ce le-a plătit la fondul de pensie al societății.

Respectarea acestor dispoziții a statulelor s'a impus și se impune funcționarilor de cele mai multe ori prin subscrierea normativului sau statutului de pensie, și dacă totuși vre-unul pretindea vre-odată prin proces restituirea sumelor plătite la fondul de pensie, forurile judecătorești de regulă respingeau pîn'acum acțiunile, pe motiv că prin subscrierea statutului sau normativului de pensie, funcționarul s'a supus de bună voie dispozițiilor aceleia și deci reclamația n'are loc.

Prin decizia sa cea mai recentă asupra acestei chestiuni. Curia reg. și-a modificat punctul de vedere de pîn'acum. A enunțat adecă prin decizia Nr. 259/911 G. del. 29 Februar 1912 că: *dispoziția cuprinsă în statutele fondului de pensie, conform căreia funcționarul privat în caz când iese de bună voie din serviciu își pierde dreptul asupra sumelor plătite la fond, este nevalidă chiar și atunci, când funcționarul — care în cazul acesta se află totdeauna sub presiunea șefului — s'a supus acelei dispoziții. Dispoziția din chestiune nu o face validă nici chiar aprobarea statulelor fondului de pensie din partea ministerului*

Pe baza acestei decizii o societate de asigurare, care a denegat unui funcționar al ei, eșit de bună voie din serviciu, restituirea sumelor plătite la fondul de pensie, a fost judecată la plata, atât a capitalului reclamat de funcționar, cât și a intereselor de 5% del. ziua, când s'a făcut ultima plată în favorul fondului.

În motivarea hotărîrii sale Curia reg. accentuează pe lângă momentele pur juridice, și punctul de vedere umanitar, luând sub scutul său pe cel mai slab, față de cel mai tare. Punerea de condiții egale pentru ambele părți contractante în ce privește libertatea contractelor de serviciu și de muncă — zice Curia — este de cele mai multe ori o ficțiune, pentru că cel ce caută sau este nevoit să mențină un post, foarte adeseori este în neputință de a-și apăra cu succes interesele, și sub forța împrejurărilor este nevoit a primi condițiile, ce i-le dictează patronul. Adeseori nici nu este pe deplin lămurit asupra greutății angajamentelor, ce le ia asupra sa. Din neprecugetare sau sub presiunea relațiilor economice se fac adeseori stipulațiuni a căroră executare absolută, ar vătăma în mod nedrept interesele cele mai legitime omenești ale muncitorului.

Denegându-se restituirea sumelor plătite la fondul de pensie, funcționarul este despoiat în mod arbitrar de o avere strânsă de el din propriile sale economii, iar de altă parte este pus în neputință de a-și îmbunătăți la ocazie binevenită situația decât numai aducând sacrificii materiale prea mari.

Prin decizia de mai sus se modifică praxa urmată pîn'acum în această chestiune. Pînă acum adecă, s'a considerat ca validă dispoziția cuprinsă în statute că funcționarul perde sumele plătite la fondul de pensie dacă este dimis sau iese de bună voie din funcție înainte de timpul stipulat — întrucât a primit aceasta condiție. Ba prin decizia sa 637/908 v. Curia reg. a enunțat chiar și aceea, că nu este ilegală amenințarea patronului, că dimitte pe funcționar din serviciu, dacă acesta nu primește de obligatorie pentru sine statutele fondului de pensie.

O singură chestiune lasă deschisă decizia cea mai nouă a Curiei, anume dacă și funcționarul *dimis din serviciu pe cale disciplinară* este îndreptățit a pretinde restituirea sumelor plătite la fondul de pensie?

Organizația emigrației în Hamburg.

Porturile principale prin cari emigrații Europei centrale și ostice se îndreptează spre State Unite, sunt Brema și Hamburgul. Sunt porturi belgiene, olandeze și franceze, cari încă acaparează o parte din marfa cea vie, dar nu au importanța orașelor amintite, din mai multe cauze. Ele nu au organizație așa de severă și de vastă, sunt situate la depărtări mai mari de regiunile de emigrație și și din punct de vedere al limbei opun pedeci mai mari.

Hamburgul și împrejurimea sa de câteva sute de kilometri pătrați, constituie sub numirea de „freie und Hansestadt Hamburg“ un stat federal (Bundesstaat) independent. Are senat constător din 18 membri, dintre cari 7 trebuie să aparțină breslei comercianților și este ales din corporațiunea burgezimei (Bürgerschaft) care la rândul său constă din 160 membri.

Deodată cu intrarea în uniunea vamală germană (la 1888) s'a creat cu ajutorul financiar al imperiului portul franc, care cuprinde 1085 hectare și a costat 120 mil. Marce germ. Numărul anual al corăbiilor, cari intră în portul Hamburg, e de 70,000, din cari peste 16,000 corăbii de ocean, 54,000 corăbii de pescari și cabotaj de pe marea nordică, de ost și Elba de jos. Afară de aceasta mai sosesc de pe Elba de sus anual 25,000 lunturi mari de mărfuri, 13,000 de șlepuri și circa 25,000 vapoare de persoane. De sine înțeles, tot atâtea și ies din port.

La împrejurarea că Hamburgul azi este al doilea port comercial din Europa a contribuit mult prima societate de navigație hamburgheză „Hamburg—Amerika Paketschiffahrt Aktengesellschaft (pe scurt Hapag) înființată în parte cu capital străin. Ea posedă azi peste 120 vapoare, cari circulă în toate părțile lumii. „Mein Feld ist die Welt“ e deviza sa falnică și unde numai ajungem în contact cu stabilimentele ei, putem remarcă abundența și prosperare. În anul ultim a dat dividendă de 9% și e cartelată cu „Norddeutscher Lloyd“ din Brema și alte societăți de navigație.

Emigrații din ostul Europei sunt cu puține execepții concentrați în stațiunea de observare din Ruhleben lângă Spandau, unde cei cu boale infecțioase se separează. De aici sunt transportați fără atingerea orașului Hamburg în trenuri speciale dela o halță separată, direct la halele de emigrații (Auswandererhallen) de pe insula Veddel, cari constituiesc pentru sine un mic oraș. Semnificativ pentru metoda de afaceri adoptat aici, este că vizitarea acestor așezăminte e interzisă străinilor și se poate face în fiecare caz numai cu permisiunea direcțiunii de pe Alsterdamm 25, unde ești supus la un mic interogator despre scopul vizitei.

Teritoriul pe care se ridică cele 31 de pavilioane este de 55,000 m² și poate adăposti 5—6 mii emigrații; afară de aceasta mai sunt barace provizorii pentru cazul când numărul emigrațiilor ar trece mărimea prevăzută. Străzi împrejmuite în dreapta și stânga cu crâșmulețe și cantine, provăzute cu inscripții poloneze, rusești, jidovești, ungurești, ba chiar și românești, arată că te apropii de așezămintele acestea.

Cine vizitează pavilioanele de emigrații, trece mai înainte prin edificiul de primire înfrumusețat cu un turn, și ajunge la biroul de înregistrare, unde se ia naționala emigrațiilor și li se comunică cele nece-

sare referitor la locuință, vipt. etc. Interpreți de toate limbile stau în ajutorul funcționarilor. Aici se întâmplă și separarea strictă după sex. De ambele laturi ale sălii se întind alte săli de așteptare, unde se face cercetarea medicală a celor noi sosiți. Afară de acestea mai sunt patru pavilioane cu 300 paturi, pentru aceia, cari încă nu au trecut prin vizita medicală. Lângă acestea sunt băile și stabilimentele de desinfecțiune. Aicia țărani noștri mai întâiu sunt tunși, rași, scăldați și apoi îmbrăcați în „haine nemțești“. Sigur, că multora le părăsește o astfel de „premenală“, fiind chestia asta și aici, nu numai în patria veche actuală, ba chiar prescrisă din partea Statelor Unite. Societatea de navigație, care nu s'ar acomoda acestor prescripție și la sosirea în America s'ar găsi printre emigrații bolnavi de vre-o boală infecțioasă, ar fi constrânsă să-și transporteze marfa vie pe spesele proprii înapoi. Ca societatea nici în cazul acesta să nu aibă spese zadarnice, constrânge cât se poate pe emigrații să depună la casa societății o anumită sumă, care în cazul amintit servește ca acoperire pentru spesele pricinuite. Într'un caz de proces autoritatea de emigrație americană, a contestat dreptul societății, „Norddeutscher Lloyd“ din Brema, de a pretinde, dela emigrații astfel de garanții, și procesul a fost decis în instanța primă în defavorul societății.

Dupăce emigrații au trecut prin „premenire“, sunt duși pe partea așa numită „curată“ unde în 27 pavilioane sunt locuințe și dormitoare întocmite în mod confortabil. Separate de acestea sunt culinele uriașe și sălile de mâncare. Acei emigrații, cari doresc locuință și masă separată, sunt găzduți în două hoteluri. De aceste se folosesc mai cu samă pasagerii de cl. III.

Pentru protestanți și catolici există două biserici și pentru evrei o sinagogă, unde se țin zilnic slujbe dacă se anunță destui credincioși.

Lângă acestea se ridică hala de mașini, care prevede cu caldura și lumina electrică întreaga colonie și apoi edificiul administrativ cu locuințele funcționarilor și poliția. Afară de acestea mai există diferite magazine de bagaje, șoproane, grajduri, cantine și un pavilion de muzică.

Cu toate acestea numai 1/3 a teritoriului e clădit, pe când 2/3 e prefăcut în parc și locuri de plimbare. Trei pavilioane cu circa 320 paturi sunt cu totul separate de colonie, având administrație și întocmire de tot independente de celelalte, și servesc ca loc de izolare dacă între emigrații s'ar ivi vre-o boală contagioasă. Societatea încassează pentru locuință, vipt, medic, etc. 1 M., de persoană și pentru copii 50 pfenigi. Cu toate aceste afirmative 1/4 din emigrații sunt găzduți gratis, fiind lipsiți cu totul de mijloace.

Emigrații sosesc de regulă cu 2—3 zile înainte de plecarea vaporului și sunt transportați direct la bord. Pe vapor cei de cl. III. au cabine unde dorm 4—10 persoane laolaltă, iar cei de cl. IV sunt adăpostiți în săli mari, separați după sex. Mâncarea lor e simplă, dar bună. Pentru bolnavi au spital deosebit după cum pe vapor toate clasele sunt strict separate una de alta.

Ajungând la New-York ei nu debarcă la aceleași locuri ca și pasagerii de cl. I și II, ci sunt transportați pe vaporete pe insula Ellis, unde sunt internați pe 1—2 zile. Aci sunt supuși iarăși la cercetare medicală. Are fiecare să dovedească că nu e lipsit de mijloace de subsistență până își capătă vre-o ocupație. Este supus unui strict inquisitor despre scopul emi-

grațiunii, împrejurări sociale și familiare și înainte de toate autoritățile caută să afle nu cumva emigranții au fost aduși cu contract de lucru din partea vre-unui agent. Dacă aceasta se dovedește, sunt expedați iarăși înapoi cu vaporul pe care au venit. După ce au trecut prin toate fazele interogatorului și a carantinei, li să dă voie să debarce în „țara făgăduinții“.

(New-York).

Eugen Vancu.

Banca centrală a institutelor de bani ungare.

Precum am anunțat în numărul nostru trecut, la 28 April a. c Banca centrală ajunsă în criză și-a ținut adunarea generală extraordinară. Au participat la adunare 209 acționari, cari au reprezentat 8,487 de acții cu 1584 de voturi.

Direcțiunea, prin rostul prezidentului adunării generale, dep. Dr. G. Hoványi, care a substituit pe prezidentul și viceprezidentul societății (ambii, afirmative bolnavi) a declarat, că este deplin conștie de răspunderea, ce o are în fața crizei în care a ajuns institutul, își ține de datorință a trage din aceasta toate consecvențele legale și când se va tracta de răspunderea materială o va purta în măsura recerută. În acest scop membrii direcțiunii vor forma din mijloacele lor proprii un fond pe garanție pentru acoperirea eventualelor pierderi.

În raportul direcțiunii către adunarea generală se amintește de cunoscutul eșec, ce l-a avut banca cu grupa de capitaliști francezi, la care s'a plasat emisiunea de acții, eșec cu care ne-am ocupat și noi în revista noastră. Situația băncii — se zice — s'a mai agravat și prin marile angajamente imobile, ce le-a luat fostul director executiv la diferite întreprinderi industriale, fără știrea direcțiunii, angajamente, cari au întrecut mult puterile financiare ale societății.

După revizuirea întregului material direcțiunea crede că pe lângă o conducere circumspectă și dând băncii timpul necesar de reculegere o parte a capitalului social poate fi încă salvat.

Aceasta depinde în mare măsură de modul cum se vor desfășura și finaliza afacerile întreprinderii de lemne din Caransebes, la care cum se știe, societatea este angajată cu mai multe milioane. După convingerea direcțiunii banca centrală este activă și având în mare măsură sprijinul factorilor competenți, organizația aceasta va putea fi susținută. Cum s'au luat dispoziții, ca față de instituturile de bani din provincie interesate la Banca centrală să se procedeze cu cea mai mare cruțare posibilă, direcțiunea a venit cu propunerea ca adunarea generală să enunțe deocamdată susținerea societății.

În fine prezidentul a anunțat ca hotărîre a adunării generale: *susținerea institutului*. Până la finele lui Iunie a. c. este a se compune și prezenta un bilanț al averii pe 1911 și 1912 până la 9 Martie S'a delegat un comitet de 6 persoane, care împreună cu direcțiunea va avea să cumpănească chestiunea susținerii institutului.

Același comitet va fi chemat a lua eventualele măsuri necesare privitor la responsabilitatea materială a direcțiunii.

După declarațiile de mai sus ale direcțiunii deci acționarii au prospecte să-și salveze o parte a capitalului investit în aceasta întreprindere. Dacă această speranță se va și adevăra, va arăta viitorul apropiat.

Băncile populare și cooperativele sătești.

Conform datelor publicate în „Anuarul Băncilor populare și al cooperativele sătești din România pe 1910“ apărut de curând, în cursul anului 1910 numărul Băncilor populare s'a ridicat în România cu încă 113, și cu 51.249 membrii, iar capitalul deplin vărsat a sporit cu încă 11.982,84 lei.

La 31 Decembrie 1910 se aflau în țară 2656 Bănci populare cu 454.187 membrii și cu un capital deplin vărsat de 61.016.395,22 lei, care împreună cu 9.388.680,90 lei depuneri spre fructificare cu 5.115.241,64 lei dividende de capitalizat și cu 4.924.919,29 lei fond de rezervă, trec peste 100.000.000 lei

După profesiuni cei 454.187 de membrii se împart astfel: 182.177 plugari știutori de carte și 230.346 neștiutori; 7824 comercianți știutori și 457 neștiutori; 7689 meseriași știutori și 1857 neștiutori; 14.254 funcționari și proprietari știutori și 1132 neștiutori, 3767 preoți și 4684 învățători.

Proporția membrilor fără carte e de 51,47%.

S'au acordat împrumuturi în valoare de 80.973.132,59 lei la 607.713 membrii, sumă care se împarte astfel după mărime și scopul pentru care s'a acordat:

Pentru hrană și nutreț	la	178,341	membrii în suma de lei	14.650,218-22
„ cump. de vite și unelte agr.	„	210,749	„	26.883,518-62
„ aren. de păm. sau mun. agr.	„	70,413	„	10,342,947-92
„ cumpărare de pământ	„	71,971	„	14.074,351-28
„ alte scopuri	„	76,239	„	12.422,098-55

Total la 607,713 membrii în suma de lei 80.973,132-59

În cursul anului 1910 au fost puse în lichidare 25 de bănci populare găsite în neputință de a funcționa, fie din lipsa spiritului de asociație, fie mai ales din cauza lipsei de buni conducători.

În acel an s'a pus în aplicare și legea de încurajare a băncilor populare și a cooperativele de meseriași și muncitori. S'au înființat în acel an 17 bănci de meseriași cu 973 membri și cu un capital subscris de 185.305 din care 74.625,95 a fost vărsat. S'au înființat și 3 cooperative de meseriași cu 60 membri și 12.690 lei capital subscris din care 5.448,61 lei a fost vărsat.

În privința obștiilor sătești la 31 Aprilie 1911 se aflau 378 obștii (din cari 31 înființate în acel an și 100 în 1910) având o suprafață de 283.381. La patrate arendată anual cu 9.230.806,83 lei, cu 62.009 membri.

Frumos rezultat numai după 8 ani de funcționare.

Prin suprimarea intermediarilor au câștigat atât cultivatorii de pământ cât și proprietarii. Întinderea moșiilor arendate de particulari, reprezintă aproape ju-

mătate din întinderea totală a moșiilor arendate de obștii, ceea-ce dovedește încrederea ce au dobândit proprietarii — atât de temători la început — în rezultatele obștiilor.

În privința cooperativelor de consum în 1910 se aflau 204 magazine cu 9202 membrii, cari aveau capital subscris de 1.420.122.50 lei dintre care 1.156.815.19 lei vărsat și 133.047,26 lei fond de rezervă.

Marfa vândută în 1910 a fost de 4.914.438,28 lei.

Societăți de cumpărare erau în 1910, 72 cu 2414 membri; cooperative de păduri 86 cu 4382 membrii; lăptării cooperative 8 cu 311 membrii.

După cum se vede Băncile populare și obștiile sătești au luat un avânt considerabil.

Contribuiri la „Fundatiunea ziariștilor români“.

În favorul „Fundatiunii ziariștilor români din Ungaria“ s'au făcut până acum din partea băncilor noastre, parte direct la „Aderleana“, parte la „Solidaritatea“ următoarele donațiuni:

„Albina“, Sibiu	K 1,000.—
„Ardeleana“, Orăștie	„ 1,000.—
„Arieșana“, Turda	„ 25.—
„Agricola“, Sebeș	„ 50.—
„Cassa de p.“, Săliște	„ 100.—
„Cordiana“, Fofeldea	„ 20.—
„Coroana“, Bistrița	„ 50.—
„Corvineana“, Hunedoara	„ 50.—
„Decebal“, Deva	„ 50.—
„Economul“, Cluj	„ 25.—
„Frăția“, Agnita	„ 20.—
„Furnica“, Făgăraș	„ 50.—
„Luceafărul“, Verșeț	„ 50.—
„Mureșanul“, M-Radna	„ 20.—
„Mielul“, Poiana	„ 50.—
„Orientul“, Dobra	„ 10.—
„Poporul“, Săliște	„ 50.—
„Sătmăreana“, Seini	„ 100.—
„Sentinela“, Satul-nou	„ 50.—
„Tibleşana“, Retteg	„ 20.—
„Vatra“, Cluj	„ 50.—
„Venetiana“, Veneția inf.	„ 14.—
„Zlăgneana“, Zlatna	„ 20.—

total K 2874.—

SITUAȚIA AGRICOLA

Starea agricolă a României la sfârșitul lunii Martie.

Buletinul observatorului astronomic și meteorologic publică următoarele:

Tempul cald și precipitațiunile atmosferice satisfăcătoare la intervale scurte, din luna Martie 1912, au fost cât se poate de prielnice pentru dezvoltarea repede a vegetațiunii și pentru executarea cu înlesnire a lucrărilor agricole pretutindeni și în cele mai bune condițiuni. Cu toate acestea, în unele părți de câmpie, din cauza ploilor cam dese, pământul fiind prea umed,

arăturile nu s'au putut face la timp și semănăturile timpurii de primăvară au cam întârziat.

În regiunea de câmpie, de lângă mare, în cea de jos și chiar pe unele podișuri ale Moldovei, unde pământul a fost svântat, s'a continuat, când timpul a permis în această lună, de a se face arături, ogoare de primăvară, precum și sămănături de orz, ovăs, lucernă, trifoi, mazăre, mazărice, sfeclă de zahăr, bob sau alte plante de nutreț; în părțile mai despre munte și, în deosebire, în Moldova centrală și de sus, aceste lucrări agricole s'au început numai în a doua jumătate, și pe alocuri chiar către sfârșitul lunii, deoarece, deși a plouat în mai mică cantitate, timpul însă a fost mai puțin călduros și pământul s'a svântat mai greu. Ogoare de primăvară, lucrări, săpături și desfundări prin grădinile de legume și de pomi s'au făcut neîntrerupt pretutindeni în această lună.

Sămănăturile de toamnă în întreaga țară sunt cât se poate de frumoase și bine înfrățite, iar în câmpie s'au dezvoltat chiar prea mult, sub influența umezelii și a timpului cald din prima și din ultima decadă, încât, pe alocuri, este nevoie de a fi păscute. Grăul sămănat în miriște este distrus de viermi în mai multe părți din districtele Ialomița, Brăila, Teleorman, etc.

Rapita timpurie, deși ieșise frumoasă din iarnă și destul de viguroasă, este amenințată mai pretutindeni de viermi și gândaci.

Sămănăturile de primăvară (orz, ovăs, lucernă, etc.) făcute în ultima decadă a lunii precedente sau în prima jumătate a acesteia, au răsărit foarte bine și cresc cu vigoare pretutindeni în câmpie și mai ales în vestul țării, unde a plouat mai mult. În partea de sus și cea centrală a Moldovei abia au început a se sămăna în ultima decadă și sunt în germinațiune. În unele localități de prin districtele Dolj, Romanați, Prahova, Ilfov și chiar prin Botoșani, din cauza timpului cald din ultima decadă, la sfârșitul lunii începuse a se sămăna și porumb, ceea ce este prea timpuriu pentru țara noastră.

Viile s'au desgropat pretutindeni în a doua jumătate a lunii, iar în podgoriile de prin Moldova la sfârșitul lunii, acum se curăță, taie și leagă vița de araci. S'au făcut desfundări și plantațiuni multe de viță altoită.

Viile neingropate au suferit mult de gerul din iarnă.

Tutunul este sămănat în răsadnițe dela 15 Martie.

Vegetațiunea, în general, a progresat repede în cursul acestei luni, ea fiind pretutindeni cu 15 la 20 zile mai timpurie ca de obicei.

La sfârșitul lunii, în toată câmpia și vestul țării înfloriseră: caisul, zarzărul, cireșul, vișinul, corcodușul și chiar unii pruni, persici și migdali timpurii; iar lemnul căinesc, liliacul, agrișul, mălinul, plopul, porumbacul și socul înfrunziseră. În regiunea dealurilor și în partea de sus a țării vegetațiunea înaintată mult fără însă ca să fi înflorit și înfrunzit decât în parte

și prea puține din speciile arătate mai sus și acestea numai în regiunile adăpostite sau de pe coastele mai expuse către soare.

Pomi fructiferi se prezentau cât se poate de bine la sfârșitul lunii Martie în toată țara; este temere însă de brumă și răcelile din ultimele două zile din Martie și mai ales de înghețul, ninsoarea și viscolul din a doua decadă din Aprilie, care probabil că le-a produs mult rău, distrugând florile deschise și chiar îmbobocite.

Omizile au înviat în ultima decadă din Martie în părțile de câmpie.

Iarba prin câmpii a crescut mult în această lună și vitele au fost scoase la pășune în toată partea de jos și de lângă mare, având hrană indelungată; în cea de sus, unde eră mai mică, neputând crește repede din cauza vânturilor tari și a secetei, ce începuse a se simți în ultima decadă, s'au scos la pășune numai oile și caii.

Vitele mari s'au ținut tot la grajduri cu nutrețuri uscate și în această lună, ele sunt cam slabe în centrul și nordul Moldovei, din cauză că fânețele au fost inundate și stricate de ploile de astăvară, așa că au avut nutreț puțin.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 2 Maiu 1912.

Situația pieței internaționale de bani este neschimbată. Semnele unei îmbunătățiri mai de seamă și durabile nu se arată încă. Din contră din enunțiația recentă a prezidentului Băncii imperiale germane, că nu este motiv de reducere a etalonului oficial se poate deduce, că scumpetea actuală a banilor va mai dura. Discontul privat a cota în Berlin $3\frac{7}{8}\%$, în London $3\frac{1}{4}\%$, iar în Paris 3% .

În piața internă de bani cererile au fost foarte intensive de ultimo și s'au satisfăcut în cea mai mare parte prin Banca de emisiune, consumându-se întreaga rezervă de bancnote libere de dare de K 125 mil., ce a avut Banca încă la 25 April a. c. Se speră că în proximele zile situația se va mai îmbunătăți ceva. Cambii de prima bonitate s'au discontat în Budapesta cu $4\frac{2}{8}\%$, cambii de a doua categorie cu $5\frac{3}{8}\%$ și cambii de portofoliu neschimbat dela 6% în sus.

CRONICA.

Aviz. Oarele de cassă la institutul de credit și economii societate pe acții „Lumina” din Sibiu sunt cu începere din 15 Mai până la 15 Septemvrie a. c. dela 7 a. m. — 1 p. m. *Diracțiunea.*

Chestiunea cooperativelor și „Asociațiunea”. La 27 crt. Comitetul central al „Asociațiunii” a ținut o ședință plenară, în care s'a ocupat din nou

cu chestiunea cooperativelor, pertractând propunerile, ce i s'au înaintat din partea anchetei numite la timpul său, cu privire la întruparea acțiunii cooperative cu ajutorul darului mecenatului Stroeescu.

După discuții îndelungate urmate după cetirea propunerilor anchetei și a memoriului prezentat de „Solidaritatea” — Comitetul central a luat hotărâre, ca „Asociațiunea” să se restrângă în ce privește acțiunea cooperativă numai la o intensivă propagandă cu graiul viu și cu scrisul a ideii cooperative, va să zică să nu ia direct în mână acțiunea pentru înființarea de tovarășii.

Cu chestiunea dacă este a se înființa și modul cum să se înființeze biroul central cooperativ propus de dl V. C. Osvadă și de anchetă și care va avea menirea să și înființeze cooperative, acolo unde sunt date pentru acestea condițiile de existență — Comitetul central se va ocupa, probabil, în o ședință viitoare a sa.

„Casa de păstrare din Săliște” a votat din profitul anului 1911, afară de suma de K 500 — votată fundațiunii ziaristilor români, din care a plătit deja K 100 —, următoarele sume pentru scopuri culturale filantropice din Brașov: pentru noul internat de băieți K 500 —, pentru edificiul școlii comerciale K 500 — și pentru masa studenților K 180 —.

O academie de export se proiectează a se deschide în Fiume. Noua academie va fi instituție de stat și cu cursuri de 2 ani. Planul de organizare și de învățământ a fost compus de directorul substituit al școlii sup. de comerț din Fiume *Kritsa István*, un Român renegat, născut în București, ca supus ungar, fost acum vre-o 25 ani sub numele de *Stefan Crețu*, elev al școlii noastre comerciale din Brașov.

BIBLIOGRAFIE.

„Banca generală de asigurare” de Ioan I. Lăpădatu, Sibiu Tipografia Arhidiecezană 1912.

Sub titlul acesta s'a editat în o broșurică de 20 pag. octav mic, ca Nr. 12 din „Biblioteca Băncilor Române”, conferința informativă asupra băncii noastre de asigurare, ținută de dl I. I. Lăpădatu la 17 Martie a. c. în Săliște și publicată în coloanele revistei noastre.

Se poate procura la „Banca generală de asigurare” în Sibiu sau prin Administrația revistei noastre cu prețul de 50 fil.

Sumar.

Reforme financiare în prospect. — Organizația emigranților la Hamburg. — O deciziune curială importantă. — Banca centrală a institutelor de bani ungare. — Băncile populare și cooperativele sătești. — Contribuiri la „Fundațiunea ziaristilor români”. — Situația agricolă: Starea agricolă a României la sfârșitul lunii Martie. — Revista financiară: — Situațiunea. — Cronică: Avis, Chestiunea cooperativelor și „Asociațiunea”, „Casa de păstrare din Săliște”, O academie de export. — Bibliografie: „Banca generală de asigurare”.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comerc.

Se poate comandă dela administrația »*Revistei Economice*«, cu prețul de 1 coroană.

Depozit românesc

de pian și armoniuri în Sibiiu.

Piane și pianine, din cele mai bune fabrici se pot procură cu prețuri foarte moderate la

Timotei Popovici,

profesor de muzică.

Sibiiu, Strada Cisnădiei Nr. 7 etajul I.

Următoarele cărți se pot procură dela
librăria CIURCU, Brașov,
precum și dela orice librărie.

I. C. PANȚU:

- Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă**, 8° mare, I—VIII + 213 pag. Cor. 2°—
- Știința conturilor sau Contabilitatea în partidă dublă, scrisă și explicată pe baza teoriei actuale materialiste**, 8° mare, I—VIII + 324 pag. „ 4°—
- Al doilea capitol din contabilitatea dublă. Afaceri de bancă**, 8° mare, 70 pag. „ 1°—
- Procent, Promil, Interese și teoria conturilor curente. Ediția a doua, prelucrată și completată**, 8° mare, I—IX + 160 pag. „ 3°—
- Curs complet de corespondență comercială, cu explicarea termenilor comerciali. Ediția a doua prelucrată și augmentată**, 8° mare, I—X + 322 pag. „ 3-50
- Puncte nouă de vedere la calcularea conturilor curente**, 8° mare 28 pag. „ 0-60
- Contabilitatea la societăți colective, comandite și la societățile pe acțiuni**, octav mare 70 pag. „ 1-20

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29,349.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

societate pe acții în Sibiiu — Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**, directorul executiv al „Albinei“ și prezidental „Solidarității“.

„BANCA GENERALA DE ASIGURARE“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

===== Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiunile cele mai favorabile. =====

Asigurările se pot face prin oricare bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății. ===== Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“

Sibiiu — Nagyszeben. Edificiul „Albina“.

„CÂMPIANA“, institut de credit și economii, societate
pe acții în Mociu.

CONCURS.

„Câmpiana“, institut de credit și economii în Mociu (Moes, Kolozsmegye) publică concurs pentru postul de **contabil** devenit vacant, pe lângă următoarea remunerație: K 2000.— salar, K 400.— bani de cvartir, tantiemă statutară, și drept de pensie conform statutelor de pensie.

Dela reflectanți se recere să fie absolvenți de școala comercială, să poseadă afară de limba română și cea maghiară și să știe conduce independent toate agendele băncii.

Cererile sunt a se înainta direcțiunii până la 20 Mai st. n. iar postul e de ocupat îndată după alegere sau mai târziu în 15 Iunie a. c.

Mociu, la 24 Aprilie 1912.

2--3

Direcțiunea.

„ȚIBLEȘANA“, institut de credit și de economii
societate pe acții în Reteag.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Țibleșana“ prin această eserie concurs pentru un **post de practicant** la *filiala din Caianul-mic*, pe lângă un salar anual de K 840.— și drept la tantiema funcționarilor.

După un an de praxă i se va regula salarul și va fi denumit definitiv.

Concurenții au să dovedească că sunt absolvenți ai vre-unei școale comerciale.

Cererile sunt a se înainta direcțiunii până la 20 Mai a. c.

Postul e a se ocupa îndată după alegere.

1-1

Direcțiunea.

„SOLIDARITATEA“, asociațiune de institute financiare, ca însoțire în Sibiiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Activa.		Bilanț cu 31 Decemvrie 1911.		Pasiva.	
	K	f		K	f
Cassa (Cont-Curent)	65,213	—	Capital fundamental (239 cuote à K 200)	47,800	—
Diversi	429	92	Fond de rezervă	18,150	38
Poziții transitorii	411	12	Profit curat	103	66
	<hr/>			<hr/>	
	66,054	04		66,054	04

Debit.		Contul Profit și Perdere.		Credit.	
	K	f		K	f
Spese generale	2,096	79	Interese de capital	2,088	60
Contribuțiuni	26	38	Profit transpus	31	57
Profit curat	103	66	„Anuarul Băncilor“ 1911	57	21
	<hr/>		„Rev. Economică“ 1911	49	45
	2,226	83		<hr/>	
				2,226	83

Sibiiu, la 31 Decemvrie 1911.

DIRECȚIUNEA:

Parteniu Cosma m. p.,
prezident.

Constantin Popp m. p.,
cassar-contabil.

Dr. G. Tripon m. p.,

Dr. C. Pap m. p.

S. Raicu m. p.

A. Cosma m. p.

R. Cărăbaș m. p.

Dr. G. Suci m. p.

I. I. Lăpădatu m. p.

Conturile prezente le-am revăzut, confrontat cu registrele și aflat în ordine.

Sibiiu, 2 Maiu 1912.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE.

N. Ivan m. p., prezid.

Dr. N. Comșa m. p.

Const. Herția m. p.

M. Jiga m. p.

P. Stoica m. p.

La încheierea acestui bilanț însoțirea a avut 122 membrii cu 239 părți fundamentale à K 200.—